

lem og hans Venner ikke at give Forslaget en Gift, som forhindrer, at det kan komme videre.

Geltzer: Naar jeg har haft Fornøjelsen at være Medforslagsstiller af dette Forslag, kan jeg sige for mit personlige Vedkommende, at det aldeles ikke er politiske Grunde, thi jeg er fuldt klar over, at paa den Maade vilde man aldeles ikke kunne sikre Bøelgerne mod Valgtryk. Dette kan kun ske gennem Lovforslaget om hemmelig Afstemning. Men jeg ser Sagen rent økonomisk. Thi det er en Kendsgerning, at mange af den Slags Smaaejendomme, der burde drives udmærket godt og kunde drives udmærket godt, ere nogle af de daarligst drevne i hele Landet, af den simple Grund, at Lejerne ikke tør bestoende noget paa Ejendommen, da de kunne risikere et halvt Aars Tid efter at blive satte fra det hele, og derfor have de ikke Raad til at vove saa meget. Jeg er altsaa med som Forslagsstiller for at gøre Husmandens Stilling mere taalelig, og tilmed er det jo i det hele taget en national Fordel, at Ejendommen bliver drevet saa godt som muligt. Naar det ærede Medlem fra Nykøbing paa Falster (Clausen) slog paa det lange Lejemaal, saa kan jeg for mit Vedkommende aldeles ikke gaa ind derpaa. Jeg kan for det første ingenlunde være med til at binde Lejerne i 12 Aar og gøre dem saaledes stavnsbundne, at de ikke kunne komme andre Steder hen, hvor der mulig var bedre Arbejdsforhold, og for det andet vil jeg heller ikke kunne være med til at binde Ejeren paa saa langt Aaremaal, fordi vi for det første derved umuliggøre Lovens Gennemførelse, saa jeg ser altsaa ikke rettere, end at det ærede Medlem arbejder paa i Aar, som han efter min Mening gjorde det i Fjor, at spørnde Ben for Forslaget; og jeg har desuden en anden Grund, hvorfor jeg ikke kan gaa ind paa det, og det er, fordi mange Ejendomme paa den Maade ikke ville blive lejede ud, saa det vil være en stor Fordel for dem, der kunne saa dem at leje, at saa. Det er jo nemlig Tilfældet, navnlig mange Steder f. Eks. i Sjælland, hvor Gaardene ligge inde i Byen og have Markerne liggende horte derfra, at man flytter Gaarden ud, men lader det gamle Stuehus blive staaende med en Loft ved, hvor man maatte kan flytte hen paa sine gamle Dage som Aftægtsmand eller ogsaa ved Lejlighed se at sælge. Men saa lejer man dem midlertidig ud, og det staaer man sig godt ved, og Lejeren selvfølgelig ogsaa. Men saa snart det bliver laaet fast, at Lejemaal fra Ejers Side absolut skal være i 12 Aar, saa vil selvfølgelig ikke mange

lejedne Slags Ejendomme ud, og jeg tror, det er heldigt, at saa mange som muligt, i det mindste for en Tid, saa noget Ford at drive og saa et mere selvstændigt Hjem, end de ellers kunne saa ved blot at flytte i et Lejehus. Derfor vil jeg paa det bestemteste anbefale, at man ikke gaar ind paa det lange Lejemaal. For det første er det at slaa Løben ihjel, og selv om det kunde gennemføres, tror jeg endda, at det i mange Forhold vil være meget uheldigt, og Hovedsagen er jo dog den, at Lejeren, naar han bliver sat ud, kan saa Erstatning for, hvad han har ofret paa Ejendommen. Derved faar han mere Mod til at gøre Forbedringer, bliver selv mere velstaaende, og Ejendommen bliver drevet bedre, hvad der ikke blot er en Fordel for Lejeren, men ogsaa en nationaløkonomisk Fordel.

Clausen: Det glæder mig at høre af det ærede Medlem for Præsto Amts 3dje Valgkreds (Beth), at han nu hævder, at der slet intet politisk Moment har været med i dette Lovforslags Indbringelse eller Forhandling, thi det vilde slet ikke være godt, naar det gælder saa store og vigtige økonomiske Spørgsmaal, for de vedkommende, om den politiske Magt skulde spille nogen Rolle. Men at jeg var berettiget til at nævne det politiske Moment, vil ethvert Medlem, der var til Stede under den første Forhandling om dette Lovforslag, da det ærede Medlem og et andet æret Medlem indbragte det, kunne bevidne, idet der den Gang ikke saa sjældent under Diskussionen blev pointeret den politiske Betydning, og idet man fremhævede Eksempler fra Godser nede paa Sjælland — jeg ved ikke, om det var offentlige Stiftelser — paa, hvorledes man har udvist Folk af Huse paa Grund af deres politiske Afstemning. Det politiske Moment spillede den Gang en Rolle i Forhandlingerne, men det glæder mig, at det nu ikke skal være Tilfældet. Jeg ønsker ikke at føre noget politisk Moment ind i Forhandlingerne — det var det, jeg gjorde gældende, da jeg første Gang havde Ordet — for en forandret Skikkelse af Lovforslaget i den Retning. Jeg har heller ikke i Sinde at føre Bisnepolitik; min Stilling viser nok som, at jeg er Forhandlingspolitiker, og fordi jeg bebuder ved et Endringsforslag at ville have Lovforslaget forandret i den Skikkelse, hvori det sidst blev vedtaget her i Tinget som det ene rigtige og bedste, det skulde da ikke være Bisnepolitik. Er det Bisnepolitik at stille et Endringsforslag, som mulig kan gøre et Lovforslag umuligt, men som, hvis det gaar igennem, vilde gøre det